

den Regel, at de have betalt en Eiendom med en højere Pris paa Grund af den lavere Skat, som tidligere hvilede paa Eiendommen. Jeg seer ikke fjerneste Grund til at respectere Kjøbstadmandens Eiendomsret mindre end Landmandens. — Nu har jo den ærede Indenrigsminister meent, at denne Ulighed for en stor Deel var udjevnet i Handel og Vandel derved, at Kjøbesummen for en Deel har rettet sig efter den nuværende Gammelstat; men jeg kan dog ikke saa ganske billige denne Argumentation; thi Kjøber og Salger har alletider vidst, at Staten havde det i sin Magt at gjøre Forandring ved Hartkornsskatten efter det Forhold, som efter Matriculen findes at være rigtigt, og jeg kan heller ikke forstaae, hvorledes det vel kan være anderledes; thi, som Sagen stiller sig for mig, saa vilde det være, om jeg saa maa udtrykke mig, en mærkelig Umyndighed af Lovgiveren, saafremt han indrømmede nogen Skatteyder at løskjøbe sig fra den Skat, som Matriculen siger, der retlig hviler paa Eiendommen. Matriculen bestemmer jo ifølge sin Taxation, hvad Skat der knytter sig til enhver Jordplet, og den Skat bør efter min Mening ikke kunne forandre sig efter Kjøb og Salg. Staten har Ret til at fordrø af enhver Jordplet den Skat, som Matriculen siger der retfærdigt hviler derpaa, og skal Matriculen have nogen Betydning, saa bør denne Regel ikke kunne roffes eller bøie sig efter Kjøb og Salg; det forekommer mig ikke kan skee, uden at forrykke det rette Skatteforhold og handle mindre retfærdigt mod de øvrige Skatteydere i Landet; og desuden er der jo mangfoldige Eiendomme, hvorpaa dette Princip ikke er anvendeligt, og navnlig paa dem, som ere gaaede over i Arv paa disse Eiendomme kan neppe den Paastand være rigtig, idetmindste ikke i den Udstrækning. Havde Regjeringen derimod for sine egne Penge paa en eller anden Maade ladet foretage en lignende Underfølgelse, for at erkjendte sig om den forrige Matriculs Mangler, saa var det en ganske anden Sag; men, naar Regjeringen nu har ladet foretage en fuldstændig ny Matriculering,

som har kostet Landet over 11 Ed. Guld, og hvorved man i en meget høj Grad har bebyrdet dem med en Pengeafgift, som tidligere var overbebyrdet med Hartkorn, saa indseer jeg ikke, at det nu er rigtigt at sige: Nei, da Udfaldet blev saaledes, saa ville vi stille Sagen i Bero, saa haster det ikke. Det er endogsaa dobbelt paafaldende, naar man noie betragter Matriculens Udfald, og navnlig seer hen til, at det ufrie Hartkorn kun fik et Paalæg af $\frac{1}{64}$ Deel, naar derimod det frie Hartkorn fik et Paalæg af circa $\frac{1}{11}$ Deel. Nu har jo den ærede Indenrigsminister paaberaabt sig den store Majoritet, hvormed Stænderne havde vedtaget denne Bestemmelse, og navnlig, at det var vedtaget med en Majoritet af 92 mod 17; men det maa vel være indlysende klart af hvad jeg her har anført, at det var i de frie Hartkornsbestidderses Interesse, at Bestemmelsen blev sat som den nu er. — Jeg skal langtfra ikke indlade mig paa nogen Mening om, hvorvidt det har havt nogen Indflydelse paa Udfaldet af Sagen, eller bidraget til den store Majoritet, at Stænderne for største Deel bestode af frie Hartkornsbestidere; men saa meget kan man da indsee, at det talte meest paa Godsejerens Pungs Natur, at det blev saaledes, som det nu er. Saameget forekommer mig er vist, at Spørgsmaalet om den af mig tilføjede Forandring er af stor Vigtighed, jeg har her til Thinget indleveret et Andragende fra 40 Byer i Salling med flere hundrede Underkrifter, og det er dog, saavidt mig bekjendt, den allermindste Deel af de Folkeønsker, som er kommen for Thinget i den Retning, nemlig fra Morsø, Ringkjøbing-Eggen og de nordøstlige Egne af Jylland m. fl.

Rettelser.

- Nr. 274 Sp. 4354 L. 34 „samme“ læs: „saamegen“.
 — — Sp. 4358 næstsidste Linje „1800“ læs: „18000“.
 — 288 Sp. 4584 L. 2 „var“ læs: „er“.